

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД	
служба „Регистратура“ - 2 -	
Изм. №	11-244
Дата на регистриране:	13.02.2026

ДО
АДВ. ДИАНА ДРАГИЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДРАГИЕВА,

В регистратурата на Върховния касационен съд чрез Системата за сигурно електронно връчване е постъпил от Вас сигнал, заведен с вх. № В-63 от 09.01.2026 г., в който се съдържат твърдения за наличие на противоречива практика по приложението на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт, която предпоставя сезиране на Общото събрание на съдиите от ВКС и ВАС с искане за приемане на съвместно тълкувателно постановление или иниципиране на процедура за приемане на тълкувателно решение от ВКС.

Сигналът е разгледан от Аналитичното звено на ВКС (Наказателна колегия), като съдия Паунова, зам.председател на ВКС и ръководител на НК, е представила становище за основателност на сигнала и предложение за сезиране на ОСНК с искане за постановяване на тълкувателно решение.

При анализ на изложените в сигнала съображения, на посочените в него съдебни актове и на доводите, залегнали в предложението на ръководителя на НК, намирам, че по същество са налице предпоставките на чл. 124 ЗСВ за иниципиране на тълкувателно производство пред ВКС.

При преглед на съдебните актове на състави на Наказателната колегия на ВКС и на апелативните съдилища се установява, че са постановени в наказателни производства по чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 от НПК и съдържат разнопосочно произнасяне относно допустимостта на сезиращите искания във връзка с компетентността на определения с решение на Прокурорската колегия на ВСС по т.1.1. от протокол № 21 от 16.06.2023 г., потвърдено с решение по т. 26.3. от протокол № 31 от 24.09.2025 г., изпълняващ функциите на главен прокурор на Република България да иниципира такива производства след 21.07.2025 г.

Установената противоречива практика е формирана конкретно по въпроса дали след 21.07.2025 г. изпълняващият функциите на главен прокурор на Република България, определен преди влизането в сила на 21.01.2025 г. на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.), е активно легитимиран на основание чл. 420, ал. 1 НПК да прави искане за възобновяване на наказателно дело по чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 НПК.

Според едната теза, поддържана по спорния въпрос, след 21.07.2025 г. изпълняващият функциите на главен прокурор, макар формално да попада сред кръга лица по чл. 420, ал. 1 от НПК, не може да осъществява това правомощие съобразно законодателната промяна на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.). Приема се, че правомощията на изпълняващия функциите на главен прокурор се прекратяват по

силата на тази разпоредба след изтичане на шестмесечния срок от влизането ѝ в сила, поради което искане за възобновяване на наказателно дело, подадено от същия изпълняващ функциите главен прокурор след 21.07.2025 г., не съставлява валидно сезиране. В подкрепа на този извод са изложени съображения, че нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.) има т. нар. „*несъщинско обратно действие*“ върху заварени правоотношения, запазвайки юридическия характер на факта, който се е реализирал преди нейното влизане в сила (определянето на изпълняващ функциите главен прокурор с решение на Прокурорската колегия на ВСС по т.1.1. от протокол № 21 от 16.06.2023 г., потвърдено с решение по т. 26.3. от протокол № 31 от 24.09.2025 г.), но преуреждайки неговите правни последици, чрез установяване на максимален шестмесечен срок, за който едно и също лице може да изпълнява функциите на председател на Върховния касационен съд, на председател на Върховния административен съд или на главен прокурор.

Тази теза е застъпена в следните съдебни актове на ВКС и на състави на апелативни съдилища: решение № 485 от 12.11.2025 г. по НДВ № 764/2025 г., ВКС, I н. о.; определение № 917 от 6.10.2025 г. по НДВ № 1162/2025 г. на Апелативен съд – София; решение № 325 от 13.10.2025 г. по НДВ № 999/2025 г. на Апелативен съд – София (в мотивната част); решение № 350 от 31.10.2025 г. по НДВ № 1025/2025 г. на Апелативен съд – София (в мотивната част); определение № 1085 от 17.11.2025 г. по НДВ № 1418/2025 г. на Апелативен съд – София; определение № 1090 от 18.11.2025 г. по НДВ № 1401/2025 г. на Апелативен съд – София; протоколно определение № 229 от 18.11.2025 г. по НДВ № 226/2025 г. на Апелативен съд – Бургас; протоколно определение № 235 от 24.11.2025 г. по НДВ № 232/2025 г. на Апелативен съд – Бургас; определение № 1146 от 2.12.2025 г. по НДВ № 1488/2025 г. на Апелативен съд – София; протоколно определение № 248 от 8.12.2025 г. по НДВ № 253/2025 г. на Апелативен съд – Бургас; протоколно определение № 249 от 8.12.2025 г. по НДВ № 256/2025 г. на Апелативен съд – Бургас; решение № 2 от 8.01.2026 г. по НДВ № 307/2025 г. на Апелативен съд – Варна; решение № 6 от 12.01.2026 г. по НДВ № 486/2025 г. на Апелативен съд – Пловдив; решение № 7 от 15.01.2026 г. по НДВ № 407/2025 г. на Апелативен съд – Пловдив.

Според второто становище искането за възобновяване, направено от изпълняващия функциите на главен прокурор след 21.07.2025 г., е процесуално допустимо. Аргументите за това са, че изпълняващият функциите главен прокурор е определен с влязло в сила решение на Прокурорската колегия на ВСС по протокол № 21 от 16.06.2023 г., потвърдено с решение на същата колегия по протокол № 31 от 24.09.2025 г. Актът за определяне на изпълняващ функциите на главен прокурор е част от правния мир и се изпълнява. Уредената с разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.) процедура, по която следва да бъде определен изпълняващ функциите на главен прокурор, председател на ВКС или председател на ВАС, сочи на процесуалния характер на нормата и обосновава нейното действие само занапред,

доколкото в преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗСВ, с който тя е въведена, не е предвидено обратното ѝ действие. Предвид липсата на такава изрична разпоредба, заварени отношения не могат да бъдат преуреждани, а изискването на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.) едно и също лице да не може да изпълнява съответните функции за срок по-дълъг от шест месеца, считано от 21.01.2025 г., е неприложимо. Това становище е подкрепено и с довод, че поначало е недопустимо да се преустанови за неопределено време дейността на конституционно легитимирани органи, какъвто е и главният прокурор, поради прекратяване или изтичане на мандата на избрания такъв и неизбиране на нов по предвидения за това ред.

В такъв смисъл са следните съдебни актове на състави на апелативните съдилища: решение № 420 от 10.12.2025 г. по НДВ № 1414/2025 г. на Апелативен съд – София; решение № 423 от 10.12.2025 г. по НДВ № 1194/2025 г. на Апелативен съд – София; решение № 434 от 15.12.2025 г. по НДВ № 1106/2025 г. на Апелативен съд – София.

Липсата на единство в практиката на наказателните състави на съдилищата по посочения правен въпрос действително обуславя необходимост от упражняване на тълкувателните правомощия на ОСНК на ВКС за отстраняване на противоречията.

Междувременно, до образуването на тълкувателно дело, с определение от 05.02.2026 г. по конституционно дело № 2/2026 г. Конституционният съд на Република България е допуснал искане на състав на Апелативен съд – Варна за установяване на противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г., в сила от 21.01.2025 г.). Върховният касационен съд е конституиран като заинтересована страна в производството и на основание чл. 20а от ПОДКС е поканен за предоставяне на становище в едномесечен срок.

При положение, че се претендира противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ, образуването на тълкувателно производство пред Върховния касационен съд и приемането на тълкувателно решение се явява преждевременно. Цитираната по-горе противоречива практика на наказателните състави е формирана във връзка с тълкуването и прилагането именно на посочената конкретна норма, която в случая е предмет на обсъждане от Конституционния съд. Тълкувателната компетентност на ВКС не следва да се реализира до произнасянето на КС за съответствието на оспорената разпоредба с Конституцията на РБ. (Включително и в хипотезата на вече образувано тълкувателно производство, при преценка, че решението на КС е от значение за законосъобразното решаване на делото, на основание р. III, чл. 19 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС тълкувателното дело се отлага до произнасянето на КС).

По изложените съображения, въпреки наличието на противоречиви съдебни произнасяния на състави на Наказателната колегия на ВКС и на апелативните съдилища, приемам, че към настоящия момент не са налице основания за отправяне на

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
**ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД**

искане за постановяване на тълкувателно решение от ОСНК по въпроса дали след 21.07.2025 г. изпълняващият функциите на главен прокурор на Република България, определен преди влизането в сила на 21.01.2025 г. на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ (Нова – ДВ, бр. 6 от 2025 г.), е активно легитимиран на основание чл. 420, ал. 1 НПК да прави искане за възобновяване на наказателно дело по чл. 422, ал. 1, т. 4 – 6 НПК.

С уважение,

ГАЛИНА ЗАХАРОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

